

УДК 378:364.4

Кошіль В. І.

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НЕДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Ⓐ Розкрите питання моделювання управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді. Обґрунтована модель, визначені її основні компоненти: теоретичний, структурно-організаційний, функціонально-технологічний, змістовий, оцінно-узагальнюючий. Закцентрована увага на розкритті змісту моделі з урахуванням специфіки суб'єктів та об'єктів управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ.

Ключові слова: управління організаційно-педагогічною діяльністю, моделювання, модель, модель управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У контексті досліджуваної проблеми акцентуємо увагу на тому, що управління діяльністю недержавних установ сфери соціального захисту дітей та молоді здійснюється на основі організаційно-педагогічної взаємодії різних суб'єктів у процесі їхньої спільної діяльності, що створює необхідні передумови для повної реалізації функцій даної системи (установи). У цьому зв'язку особливої актуальності набуває безпосереднє вивчення процесів, які відбуваються в даній системі з позиції реалізації управлінського впливу на всю сукупність її елементів. Проведений аналіз системи захисту дітей та молоді як складного соціально-педагогічного явища дозволив використати моделювання управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ для опису різних сторін цього явища на основі конкретизації теоретичного, структурно-організаційного, функціонально-технологічного, змістового, оцінно-узагальнюючого компонентів.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковане розв'язання даної проблеми. Сучасні дослідження проблеми управління соціально-педагогічними системами представлені в роботах Є. Березняка, В. Бондаря, Г. Дмитренка, В. Маслова, В. Олійника, Р. Шакурова; теоретико-методологічні засади управління навчальними закладами висвітлили Л. Ващенко, Л. Даниленко, І. Драч, Г. Єльникова, Л. Сергєєва, З. Рябова, В. Маслов, С. Ніколаєнко, В. Олійник, Т. Лукіна, Л. Калініна, Ф. Хміль, Є. Хриков, Є. Чернишова. Нові погляди на державно-громадське управління закладами та установами освіти запропонували у своїх дослідженнях Г. Єльникова, В. Галай, П. Кухарчук, Л. Петренко, О. Бандурко, Л. Коваль, Ю. Кунев, В. Грабовський, Г. Дмитренко, Н. Лісова, А. Мазак, С. Королюк, М. Гриньова, Л. Гаєвська, Р. Пастушенко, П. Третьяков. Організація соціально-педагогічної роботи та забезпечення системи соціального захисту

різних груп населення, включаючи дітей та молоді, розглядалася у працях О. Безпалька, Ж. Володченко, М. Грамлевича, М. Іжи, Е. Дєдова, А. Капської, Г. Поповича, Ф. Ступака, А. Халецької. окремі питання професійної підготовки керівних та педагогічних кадрів висвітлили В. Дивак, Є. Чернишова, Т. Сорочан, Н. Клокар, В. Пуцов, В. Мельник, С. Калашнікова, В. Яковець, В. Гуменюк, А. Чміль, Т. Гавлітіна, В. Базелюк, В. Саюк. Моделювання управлінських систем в освіті дослідили А. Афанасьев, І. Блауберг, В. Бондар, Ю. Конаржевський, В. Пікельна, В. Маслов, М. Поташник, О. Мармаза, Г. Федоров, Т. Шамова; педагогічне моделювання – Ю. Бабанський, О. Галус, О. Дахін, В. Краєвський, В. Міхеєв, В. Штофф.

Зокрема, відмітимо думку В. Краєвського, який у своїх роботах виділив два напрями можливих змін сучасної парадигми педагогічної науки: перший пов'язував із підвищеннем ролі інтегративної функції педагогічної науки, другий – з підвищеннем теоретичного рівня і визначенням статусу педагогіки як науки, що вивчає в єдності освіту та виховання [3].

Враховуючи зазначене вище, є доцільним розглянути теоретичні аспекти моделювання та обґрунтувати модель у контексті означененої проблеми.

Формульовання цілей статті. Розглядається питання моделювання в педагогіці, обґрунтовується модель управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ, висвітлюється її структура, зміст компонентів та значення у сфері соціального захисту дітей та молоді.

Виклад основного матеріалу. У науковій площині з'ясуємо сутність понять «моделювання», «модель», «управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді».

Моделювання (англ. scientific modelling, simulation, нім. Modellieren) – одна з основних категорій теорії

ОРІЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

пізнання. На ідеї моделювання, по суті, базується будь-який метод наукового дослідження, основу якого складає заміна конкретного об'єкта дослідження (оригіналу) іншим, подібним до нього (моделлю) [6].

Водночас моделювання в широкому сенсі розглядається як особливий пізнавальний процес, метод теоретичного та практичного опосередкованого пізнання, коли суб'єкт замість безпосереднього об'єкта пізнання вибирає чи створює схожий із ним допоміжний об'єкт-замінник (модель), досліджує його, а здобуту інформацію переносить на реальний предмет вивчення. Характерною рисою розглядуваного методу є можливість відтворення моделлю відповідно до завдань дослідження тих чи інших істотних властивостей, структур досліджуваного об'єкта, взаємозв'язків і відносин між його елементами.

Відповідно до зазначеного, педагогічне моделювання включає дослідження педагогічних об'єктів (явищ) за допомогою моделювання понятійних, процесуальних, структурно-змістових і концептуальних характеристик й окремих «сторін» педагогічного процесу в межах соціокультурного простору [2; 8].

Такий підхід сприяє відтворенню властивостей, зв'язків, тенденцій досліджуваної системи соціального захисту дітей та молоді і процесів, що в ній відбуваються.

У цьому контексті приєднуємося до думок Ю. Бабанського, В. Краєвського, В. Михеєва, які визначають декілька аспектів застосування моделювання в педагогіці:

- гносеологічний, у якому модель відіграє роль проміжного об'єкта у процесі пізнання педагогічного явища;
- загальнометодологічний, що дозволяє оцінювати зв'язки і відношення між характеристиками стану різних елементів навчально-виховного процесу на різних рівнях їхнього опису і вивчення;
- психологічний, що дозволяє вести опис різних сторін навчальної і педагогічної діяльності та виявляти на цій основі психолого-педагогічні закономірності.

У дослідженнях інших учених (В. Маслова, Ю. Конаржевського, В. Олійника, В. Піkel'ної, Г. Єльникової) визначені основні положення педагогічного моделювання та висвітлено їх у наступних етапах:

- 1) входження в процес і вибір методологічних зasad для моделювання, якісний опис предмета дослідження;
- 2) обґрунтування задач моделювання;
- 3) конструктування моделі з визначенням основних елементів об'єкту дослідження, його параметрів і критеріїв оцінки змін цих параметрів, вибір методик діагностики;
- 4) дослідження валідності моделі;
- 5) використання моделі у педагогічному експерименті;
- 6) змістова інтерпретація результатів моделювання [4; 5].

На такій теоретичній основі вдалося здійснити наукову інтерпретацію процесів та явищ, які відбуваються в системі соціального захисту дітей та молоді, враховуючи головну особливість моделювання, яка полягає в тому, що це метод опосередкованого пізнання за допомогою об'єкта-замінника (моделі) [12].

Відтак, розроблена нами модель постає своєрідним інструментом наукового пізнання досліджуваного об'єкта за допомогою використання обраних категорій і методів.

На цьому етапі модель виступає як самостійний

об'єкт дослідження. Зазначимо, що різні інтерпретації визначення моделі представліні у дослідженнях В. Афанасьєва, А. Берга, І. Блауберга, В. Штоффа, О. Шеннона, Е. Юдіна. Наразі, розкриємо сутність поняття «модель».

Модель (лат. modulus – «міра, аналог, зразок») – це система, дослідження якої служить засобом для отримання інформації про іншу систему, це спрощене уявлення реального устрою та процесів, явищ, які в ньому відбуваються.

У теорії педагогіки модель фіксує існуючий рівень пізнання про досліджуваний педагогічний об'єкт, причому в різних моделях знаходять відображення різni його властивості [6].

На цій основі вчені виділяють такі принципи й етапи побудови соціальної моделі: формулювання проблеми, визначення об'єкта і предмета дослідження; визначення мети і постановка завдань дослідження; уточнення й інтерпретація основних понять; попередній системний аналіз об'єкта дослідження; побудова та експериментальна перевірка моделі [1; 11].

При цьому додамо, що кожен педагогічний об'єкт у системі соціального захисту дітей та молоді характеризується сукупністю загальних і специфічних ознак та змістово-логічних зв'язків, які дають достатньо повне уявлення про досліджуваний об'єкт, дозволяють описати особливості його функціонування та, за певних умов, спрогнозувати його розвиток у соціокультурному просторі.

Результати проведенного теоретичного аналізу наукових джерел дозволили сформулювати поняття «управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді», яке розглядаємо як: *неперервний, динамічний, ієрархічно узгоджений процес цілеспрямованих і взаємообумовлених дій суб'єктів організаційно-педагогічної діяльності з метою забезпечення прав та інтересів соціально незахищених категорій дітей та молоді*.

Метою моделі є підвищення рівня управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді на основі застосування сучасних соціальних технологій.

Завдання моделі:

- довести, що вибір і впровадження розробленої організаційної структури управління установою є доцільним і прийнятним в умовах змінного зовнішнього середовища;
- показати, що між організаційною структурою управління установою та розподілом функціонально-посадових обов'язків між суб'єктами управління існує взаємозв'язок і взаємодія;
- виявити особливості багатогранної управлінської діяльності керівника, який координує зв'язки недержавної установи із зовнішніми соціальними системами, забезпечує внутрішні зв'язки з усіма структурними підрозділами та персоналом установи;
- розкрити специфіку використання соціальних технологій в управлінні недержавною установою у сфері соціального захисту дітей та молоді;
- довести значущість і необхідність проектних видів управлінської діяльності керівника та адміністрації недержавної установи, використання яких потребує оновлення методів, форм і змісту соціальної роботи з незахищеними категоріями дітей та молоді;
- довести у процесі педагогічного експерименту доцільність використання моделі для аналізу системи со-

// ОРІЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ //

ціального захисту дітей та молоді, виявлення труднощів управління зазначененою сферою та пошуку шляхів їхнього подолання.

Модель управління організаційно-педагогічною діяльністю

ністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді включає чотири компоненти: теоретичний, структурно-організаційний, функціонально-діяльнісний, змістовий, оцінно-узагальнюючий (рис. 1):

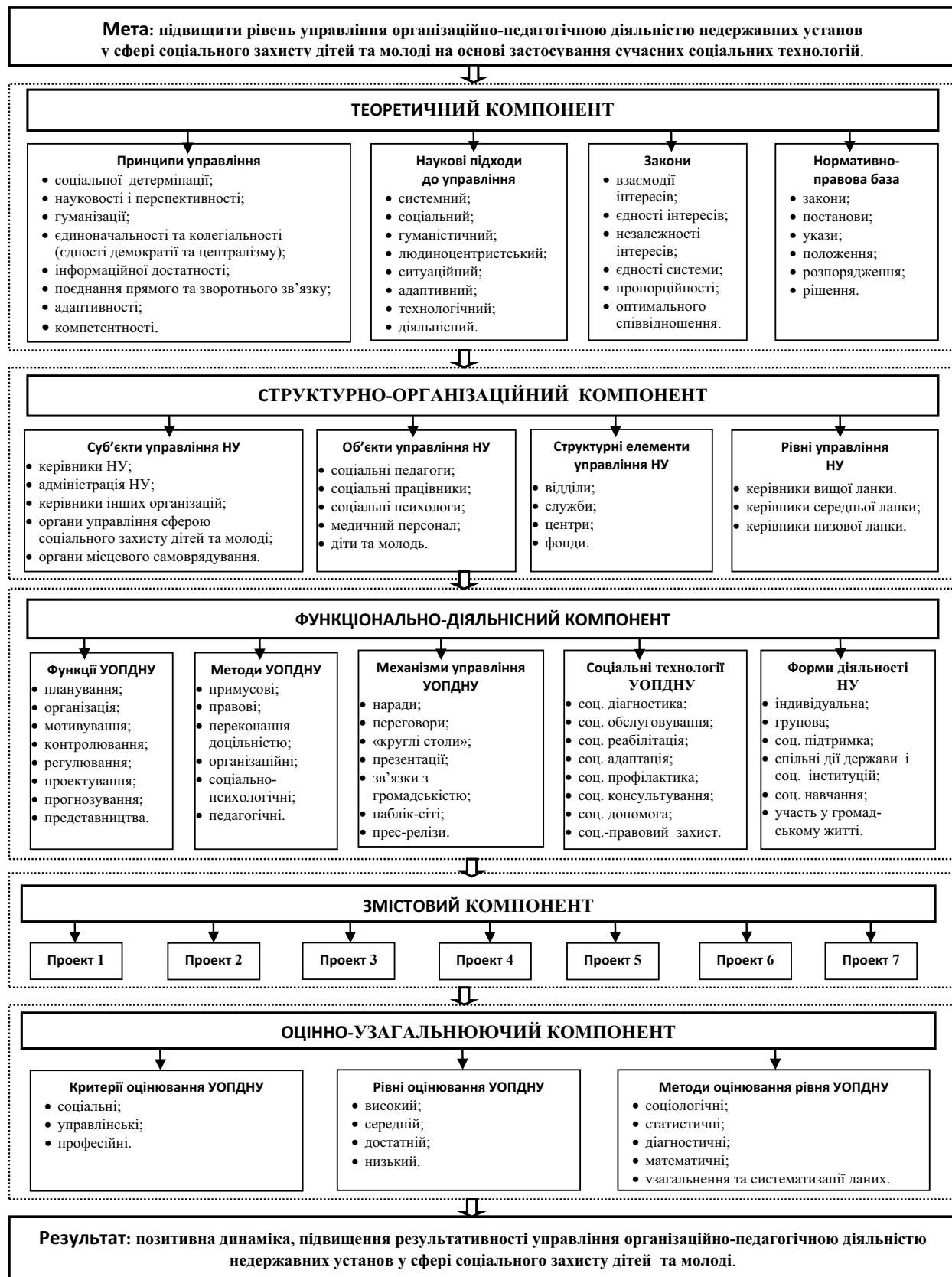

Рис. 1. Модель управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді

ОРИЕНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

I. Теоретико-методологічний компонент. В умовах динамічних соціальних змін цей компонент фактично розкриває способи застосування теоретичних положень і висновків у вирішенні складної соціальної проблеми – управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді. При його аналізі основну увагу було зосереджено на розкритті загальнонаукових принципів управління сучасною соціальною організацією: соціальної детермінації, науковості і перспективності, гуманізації, єдиноначальності та колегіальноті (єдності демократії та централізму), інформаційної достатності, поєднання прямого та зворотнього зв’язку, адаптивності, компетентності. При цьому в управлінні соціальним захистом дітей та молоді дотримання цих принципів вимагає забезпечення системного управлінського впливу з боку керівника та адміністрації недержавної установи, суть якого полягає в одночасній дії декількох факторів із метою забезпечення стійкості системи і досягнення нею відповідної мети.

Виходячи із вищезазначеного, важливими складниками моделі є цілі, об’єкти, суб’єкти, структура, рівні управління, умови, функції, методи, технології, механізми і результати управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи на основі забезпечення їхньою взаємодії та інтеграції у сфері соціального захисту дітей та молоді. При цьому враховано, що організаційно-педагогічна діяльність недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді є формою активності суб’єкта управління цією діяльністю, а саме: керівника та адміністрації установи.

За такого підходу, відповідно до сфери та змісту діяльності, суб’єкт усвідомлює цілі соціального захисту, тобто прогнозує те, що має відбутися з об’єктом управління – дітьми та молоддю під впливом його управлінських дій. Визначення цілей, наповнення їх конкретним змістом відбувалося шляхом прогнозування того, що має бути досягнуто адміністрацією у процесі реалізації розробленої моделі у відповідності із загальною метою діяльності недержавної установи. Разом з тим діяльність суб’єкта управління недержавною установою здійснювалася з урахуванням впливу внутрішнього та зовнішнього середовища, яке створює певні умови її реалізації шляхом використання необхідних і достатніх для цього технологій і механізмів. Підсумком діяльності суб’єкта управління у процесі реалізації моделі стало отримання результату, тобто нового стану об’єкта, а саме: підвищення рівня управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді на основі застосування сучасних соціальних технологій.

II. Структурно-організаційний компонент. Аналізуючи цей компонент, виходимо з вибору організаційного структурування недержавної установи через формування системи вертикальних і горизонтальних зв’язків відповідно до мети і завдань її діяльності. Аналізуючи структуру сучасних соціальних організацій, у нашій моделі представлена органічна структура недержавної установи. Ця структура, враховуючи специфіку організаційно-педагогічної діяльності недержавної установи, характеризується розміттєю ієрархії управління, гнучкістю структури влади керівника, існуванням неформальних правил і процедур, невеликою кількістю рівнів управління, високим рівнем горизонтальної інтеграції, налагодженням формальних і неформальних комунікацій між працівниками установи, які розповсюджуються

за різноманітними каналами зв’язку, делегуванням частини повноважень підлеглим, децентралізацією прийняття рішень [9].

У той же час модель ураховує особливості організаційних структур ієрархічного типу, які притаманні частині соціальних організацій, а саме: чіткий розподіл праці, що передбачає необхідність використання кваліфікованих фахівців на кожній посаді; рівні управління, за яких нижчий рівень підпорядковується і контролюється вищим рівнем управління; наявність формальних правил і норм, що забезпечують однорідність виконання керівниками середньої ланки своїх завдань і обов’язків; дотримання у деяких питаннях формальної знеособленості, на базі чого працівники виконують свої обов’язки згідно з посадовими інструкціями; здійснення найму на роботу відповідно до кваліфікаційних вимог до певної посади. Об’єктивний характер управлінських рішень вважається гарантом раціональності такої структури.

Упорядкованість управління недержавною організацією забезпечується діяльністю таких структурних елементів, як: відділи; служби; центри; фонди.

Суб’єктами управління є: керівник установи, адміністрація, керівники інших організацій, органи управління сфорою соціального захисту дітей та молоді; органи місцевого самоврядування. Об’єктами управління визначено соціальних педагогів, соціальних працівників, практичних психологів, медичний персонал, технічний персонал, діти та молодь.

Отже, управлінський вплив здійснює не тільки керівник установи, а й інші працівники управління, які координують та організовують діяльність інших працівників, виконуючи покладені на них функції та завдання в загальному процесі управління недержавною установою у сфері соціального захисту дітей та молоді.

III. Функціонально-діяльнісний компонент. За структурно-функціонального підходу кожен компонент представленої моделі визначається його місцем у внутрішній структурі моделі. Динамізм компонентів забезпечується через створення механізму управління недержавною установою. У моделі механізм управління включає сукупність цілей, функцій, методів, прийомів, форм і технологій управління, взаємозалежний вплив яких забезпечує підвищення рівня управління організаційно-педагогічною діяльністю у сфері соціального захисту дітей та молоді.

Функції в моделі розглядаються як особливі види управлінської діяльності, що виражают напрями здійснення цілеспрямованого впливу на зв’язки й відносини працівників у процесі організаційно-педагогічної діяльності установи й управління нею. Основними функціями управління недержавною установою є: планування; організація; мотивування; регулювання; контролювання; проектування; прогнозування; представництво. Важливо відмітити, що функції і структура управління в моделі виступають як дві неподільно взаємозалежні й взаємообумовлені складові єдиного цілого – управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді, що є відповідно змістом і формує процесу управління [7].

За такого підходу, враховуючи переважаючу органічну структуру недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді, обрано групу загальних методів впливу суб’єкта управління на об’єкт управління: примусові, правові, переконання доцільністю, раціональністю, авторитетом.

ОРИЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Як показало дослідження, цих методів зовсім недостатньо для функціонування моделі управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи в контексті соціальних трансформацій, в якій використовуються також свої специфічні методи, не ігноруючи загальних методів.

До специфічних методів управління недержавною установою належать: аналіз, моделювання систем, аналіз кооперативних ефектів, прогнозування, математичні методи інтегративного аналізу тощо [11].

Відтак, управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді розглядається в моделі як форма взаємодії й розвитку відносин управління, позначених у принципах, меті, структурі, функціях, методах, прийомах, формах і соціальних технологіях.

До основних форм організаційно-педагогічної діяльності недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді належать: індивідуальна (здійснення соціальної допомоги, соціальних послуг та соціальної реабілітації); групова (організація соціально значущих ініціатив, участь особистості у соціально спрямованій діяльності недержавної установи); участь у громадському житті (дитячий та молодіжний рух, соціальні і громадські акції); соціальне навчання (здійснюється у різних типах соціальних закладів: державних, недержавних, комунальних, приватних); комплексна соціальна підтримка (надання соціально-психологічної, педагогічної та юридичної професійної допомоги соціальних працівників у розв'язанні різноманітних проблем клієнтів соціальних послуг); спільні дії держави, соціальних інституцій, спеціальних установ, професіоналів і волонтерів, громадян (спрямовані на запобігання можливим фізичним, психологічним та соціокультурним колізіям у розвитку окремих індивідів і груп ризику) [8].

Разом з тим, до важливих форм, які сприяють активізації організаційно-педагогічної діяльності недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді, нахи віднесені: соціальні проекти, програми та координація дій з їх виконання; створення інформаційно-консультивативних центрів з дитячих та молодіжних проблем (наприклад при держадміністраціях – молодіжна консультивативна рада); налагодження взаємодії держави, соціальних інституцій, спеціальних установ, професіоналів, волонтерів, громадян, меценатів, благодійників та ін.

Соціальна зумовленість діяльності недержавної установи потребує застосування таких механізмів управлінського впливу як: наради, переговори, презентації, зв'язки з громадськістю, паблік-сіті, прес-релізи тощо.

Отже, запропоновані в моделі функції, методи, форми, технології та механізми управління мають науково обґрунтований характер, відображають специфіку недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді й забезпечують реалізацію мети та завдань діяльності.

IV. Змістовий компонент. У моделі цей компонент розкриває зміст, основні підходи та способи його забезпечення. Його основу складає метод проектів як сучасна педагогічна технологія.

При цьому під проектом (лат. *projectus* – «кинутий уперед») розуміємо: задум і необхідні засоби його реалізації; цільовий акт діяльності; засіб керування діяльністю установи. Таке тлумачення поняття проекту було враховано під час розроблення низки проектів щодо

забезпечення організаційно-педагогічної діяльності недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді. Це дозволило сформулювати основні положення, мету, завдання та засоби реалізації проектів у рамках надання соціальних послуг різним категоріям населення, які знаходяться в складних життєвих ситуаціях, включаючи дітей та молоді [12].

Зазначимо, що проекти, які складають змістову основу розробленої моделі, за прийнятою класифікацією набули таких ознак: за метою і характером діяльності – некомерційні; за характером та сферою діяльності – соціальні; за складом та структурою – монопроекти (окрім проекти різних типів, видів і масштабів); за рівнем альтернативності – незалежні (результати реалізації одного не впливають на результати реалізації інших); за масштабом діяльності – малі (до 500 клієнтів); за тривалістю – довгострокові (понад 5 років).

Відмітимо, що в українській педагогічній практиці явище проекту з'явилося в останні десятиліття у результаті діяльності міжнародних організацій, які розробляли й поширювали освітні та соціальні проекти. Враховуючи цей досвід та актуальність проблеми дослідження, у діяльність недержавних установ було впроваджено проектну форму організації освітнього та соціального середовища з метою забезпечення прав та інтересів дітей та молоді, які опинились у складних життєвих ситуаціях.

Зокрема, керівництвом Благодійної організації «Фонд «Асперн» була розроблена низка проектів, спрямованих на захист прав та інтересів дітей-сиріт; дітей, які позбавлені батьківської опіки та піклування; малозабезпечених і багатодітних сімей; родин, які потребують соціальної підтримки та допомоги; одиноких матерів з дітьми; біженців і переселенців. Це такі проекти: Соціальний гуртожиток «Дім на половині дороги»; Центр соціально-психологічної реабілітації дітей; Центр інтегративного професійного навчання дітей та молоді; Центр матері та дитини; Проект «Допомога сім'ям», які знаходяться в складних життєвих обставинах»; Дитячий будинок сімейного типу; Центр реінтеграції сімей із дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Зазначені проекти включають такі напрями діяльності недержавної соціальної установи:

– надання комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги клієнтам із урахуванням їх потреб на основі застосування сучасних форм і методів соціальної роботи;

– впровадження нових форм і методів підтримки вагітних жінок і матерів з малолітніми дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, що перешкоджають виконанню материнського обов'язку;

– здійснення профорієнтаційної роботи й професійного навчання дітей та молоді, підвищення їхнього рівня обізнаності, підготовка їх до самостійного життя, виховання в них активної життєвої позиції;

– співпраця з місцевими органами виконавчої влади, соціального захисту населення, охорони здоров'я, внутрішніх справ, центрами зайнятості населення, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, навчальними закладами, об'єднаннями громадян, волонтерами, підприємствами, установами;

– взаємодія з підприємствами, організаціями та установами всіх форм власності у частині інформування про наявні вільні місця та сприяння в отриманні соціальних послуг дітьми та молоддю;

ОРИЕНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

– надання тимчасового притулку – денного перебування, короткотривалого (до 6 місяців) та довготривалого (понад 6 місяців) проживання.

Таким чином, можна зробити висновок про започаткування практики впровадження проектів у діяльність недержавних установ і доцільність, і необхідність її поширення у сфері соціального захисту дітей та молоді.

V. Оцінно-узагальнюючий компонент включає комплекс критеріально-оцінювальних заходів щодо визначення рівнів управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавною установою у сфері соціального захисту дітей та молоді згідно з очікуваннями показниками.

Виходячи із завдань дослідження, комплекс містить такі організаційні процедури: 1) вибір та аналіз критеріїв і показників для вимірювання результатів організаційно-педагогічної діяльності недержавної установи; 2) аналіз результативності кожного критерію та його показників щодо вимірювання рівнів управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи; 3) вимірювання й оцінювання результатів управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи в цілому.

Результати вимірювання внаслідок математичних обчислювань аналізуються відповідно до прийнятих у дослідженні рівнів: низький, достатній, середній, високий. Разом з тим, при розрахунку оціночних показників, були використані методи статистичного оброблення результатів дослідно-експериментальної роботи. Статистичні методи були застосовані також для обґрунтування висновків, одержаних у результаті експерименту, при спостереженні, опитуванні, анкетуванні тощо. Це дало можливість: обчислити елементарну математичну статистику та здійснити вибіковий розподіл даних; дослідити динаміку вимірювання окремих даних вибірки; зробити достовірні висновки на основі порівняння змінних величин вибікових даних.

Отже, процес вимірювання та оцінювання результатів управління моделі управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді нерозривно пов'язаний із такими поняттями як: критерії, показники, рівні. Їхнє використання допомогло: зробити відносно складні структурні компоненти моделі управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді простішими; синхронно порівняти результати дослідження до і піс-

ля педагогічного експерименту через критерії, що характеризуються низкою показників; відобразити позитивну динаміку управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді в результаті впровадження розробленої моделі.

Висновок. Відмітимо, що пропонований склад моделі не відображає всіх можливих варіантів структурування управління організаційно-педагогічною діяльністю недержавної установи у сфері соціального захисту дітей та молоді, його диференціювання, виокремлення нових компонентів. Однак теоретичне обґрунтування моделі, наведений у ній перелік структурних компонентів і проведений аналіз їхніх елементів, а також розкриття функціонально-діяльнісних можливостей моделі у процесі її експериментальної перевірки дали змогу вирішити низку практичних завдань у сфері соціального захисту дітей та молоді.

Водночас **перспективою подальшого наукового пошуку** є розроблення, обґрунтування та впровадження державних стандартів соціального захисту дітей та молоді, створення ефективної системи надання соціальних послуг незахищеним категоріям дітей та молоді, підвищення їхньої якості, запровадження в діяльності недержавних установ та організацій сучасних функцій управління (проективної, конструктивної, регулятивної, комунікативної, представницької).

Список використаних джерел

1. Володченко, Ж. М. Менеджмент соціально-педагогічної роботи : навч.- метод. посіб. / Ж. М. Володченко. – Ніжин, 2013. – 166 с.
2. Ільїна, Т. А. Педагогика : курс лекцій / Т. А. Ільїна. – Москва : Просвіщення, 1984. – 418 с.
3. Краевский, В. В. Методология педагогики : пособие для педагогов-исследователей / В. В. Краевский. – Чебоксары : Изд-во Чуваш. ун-та, 2001. – 244 с.
4. Маслов, В. И. Моделирование педагогических систем: сущность и технология / В. И. Маслов // Післядипломна освіта в Україні. – 2013. – № 1. – С. 15–18.
5. Олійник, В. Наукові засади розроблення прогностичної моделі розвитку післядипломної освіти в Україні / [В. Олійник, В. Семіченко, Л. Пуховська, Л. Даниленко] // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С. 18–23.
6. Остапенко, А. А. Моделирование многомерной педагогической реальности: теория и технологии. [Текст] / А. А. Остапенко. – Москва : Народное образование, 2005. – 384 с.
7. Освітній менеджмент : навч. посіб. / за ред. : Л. Даниленко, Л. Карамушки. – Київ : Шкільний світ, 2003. – 400 с.
8. Сучасне соціальне управління: філософія, методологія, практика / за ред. Н. Г. Діденко. – Донецьк, 2010. – 375 с. – С. 59–60.
9. Тамм, А. С. Державна політика і управління в освіті: підручник / А. С. Тамм. – Харків, 2011. – 272 с.
10. Управлінські аспекти соціальної роботи : курс лекцій / М. Ф. Головатий [кер. авт. кол.], М. П. Лукашевич, Г. А. Дмитренко та ін. – Київ : МАУП. – 2004. – 368 с.
11. Халецька, А. А. Соціальний захист населення в Україні: теорія і практика / А. А. Халецька. – Донецьк, 2010. – 430 с.
12. Чернишова, Е. Міжнародна і проектна діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах Європейтеграції / Е. Чернишова, О. Бондарчук // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – №2. – С. 66–70.

Дата надходження авторського оригіналу : 09.01.2015

Кошиль В. И. Модель управления организационно-педагогической деятельностью негосударственных учреждений в сфере социальной защиты детей и молодёжи.

(A) Раскрыты вопросы моделирования управления организационно-педагогической деятельностью негосударственных учреждений в сфере социальной защиты детей и молодёжи. Обоснована модель, определены её основные компоненты: теоретический, структурно-организационный, функционально-технологический, содержательный, оценочно-обобщающий. Акцентировано внимание на раскрытии содержания модели с учётом специфики субъектов и объектов управления организационно-педагогической деятельностью негосударственных учреждений.

Ключевые слова: управление организационно-педагогической деятельностью, моделирование, модель, модель управления организационно-педагогической деятельностью негосударственных учреждений в сфере социальной защиты детей и молодёжи.

Koshil V.I. Model of management in organizational pedagogical activities of non-governmental organizations in the field of social protection of children and youth.

(S) Article deals with modeling of the organizational and pedagogical activities of non-governmental institutions in the field of social protection of children and young people. In the article the model is justified, its basic components are determined: theoretical, structural and organizational, functional and technological. Article is focused on disclosing the essence of model of evaluation considering specific subjects and objects of the organizational and pedagogical activities of non-governmental institutions.

Key words: management in organizational and pedagogical activities, modeling, model, model of management in organizational and pedagogical activities of non-governmental institutions in the field of social protection of children and youth.